Loppulausunto (epikriisi) (PSHP:n ohje)

Loppulausuntoon eli epikriisiin tulee annettua hoitoa koskevien yhteenvetojen lisäksi sisällyttää selkeät ja yksityiskohtaiset ohjeet potilaan seurannan ja jatkohoidon toteuttamiseksi. Loppulausunnossa tulee kuvata mahdolliset poikkeavuudet potilaan toimenpiteen jälkeisessä toipumisessa ja potilaan tila hänen poistuessaan hoitoyksiköstä.

Asiakirjoissa on käytettävä suomenkielistä termiä "loppulausunto".

Loppulausunto laaditaan jokaisesta osastohoitojaksosta hoitojakson päättyessä ao. erikoisalan näkymään. Vastaavasti polikliinisesta hoitojaksosta, jonka loputtua hoito päättyy tai hoitovastuu siirtyy toiseen terveydenhuollon toimintayksikköön (PSHP:n ulkopuoliseen terveydenhuollon toimintayksikköön), tulee laatia loppulausunto, ellei tästä poikkeamiseen ole erityisiä syitä.

Yhteenveto tulee myös kiireettömässä tapauksessa lähettää viiden vuorokauden kuluessa hoidon päättymisestä.

Loppulausunto laaditaan käyttäen Mirandan mallipohjaa ”Loppulausunto”, jossa on tarjolla valmiit kansalliset otsikot. Turhat otsikot poistetaan ja otsikoita voi valita lisää tarpeen mukaan kansallisista otsikoista.

Loppulausunnon sisältö

Tapahtumadiagnoosit

- päädiagnoosi. Mirandan mallipohjaan valitut otsikot ”Tapahtumadiagnoosit” ja ”Pitkäaikaisdiagnoosit” tuovat Diagnoosit ja Toimenpiteet – komponentissa ylläpidetyt tiedot näkymälle.
- sivudiagnoosit (myös komplikaatiot). Mirandan mallipohjaan valitut otsikot ”Tapahtumadiagnoosit” ja ”Pitkäaikaisdiagnoosit” tuovat Diagnoosit ja Toimenpiteet – komponentissa ylläpidetyt tiedot näkymälle.

Toteutuneet toimenpiteet

- toimenpiteet. Miranda mallipohjaan valittu otsikko ”Toteutuneet toimenpiteet” tuo Diagnoosit ja Toimenpiteet – komponentissa ylläpidetyt tiedot näkymälle.
- Toimenpiteet vapaamuotoisen otsikon alle kirjataan ne leikkaussalitoimenpiteet, jotka on tallennettu Operaan eikä niitä tallenneta Diagnoosit ja Toimenpiteet – komponenttiin.

Hoidon syy:

- tulosyy ja lähettäjän tiedot
- oleelliset aikaisemmat sairaudet lääkityksineen

Loppuarvio (epikriisi):

- sairauden kulku
    - tutkimustulokset ja toimenpiteet kronologisesti perusteluineen ja seuraamuksineen

Lääkehoito:

- Mirandan mallipohjaan valittu otsikko ”Voimassaoleva ja tuleva lääkitys” tuo Lääkitys-osasovelluksessa ylläpidetyn voimassaolevan ja tulevan lääkityksen näkymälle.
- ”Voimassaoleva lääkitys” otsikko tuo Lääkitys-osasovelluksessa ylläpidetyn voimassaolevan lääkityksen näkymälle.
- ”Lääkehoito” otsikolla kirjataan vapaamuotoisesti lääkkeiden avulla annettu hoito.

Lausunto:

- työkyky ja todistukset

Jatkohoidon järjestämistä koskevat tiedot:

- johtopäätökset ja jatkosuunnitelma
    - sairauden tila hoidon loppuessa
    - selvittämättömät ongelmat
    - jatkohoitopaikka
    - seurantaohjeet ja uudelleen lähettämisen indikaatiot
- hoidonohjaus
    - annetut kirjalliset ohjeet

Muu merkintä:

- jakelu
    - potilas (jos lääkäri ei ole kieltänyt)
    - tahot, joille loppulausunto lähetetään potilaan suostumuksella
    - merkitään tieto siitä, jos asiakirjat on postitettu jakelusta poikkeavalla tavalla. Esim. jos suostumus puuttuu, tieto voidaan merkitä: Jakelu: potilaalle, lähettävälle lääkärille (potilaan kautta)
- sanelijan (merkinnästä vastaava) ja teknisen kirjaajan tiedot tallentuvat järjestelmään automaattisesti.
    - hoidosta vastaavan lääkärin (el tai evl) on tarkistettava loppulausunto Mirandan Hyväksy – toiminnolla (vastaa aiempaa palvelinallekirjoitusta). Sähköisesti lähetettävä hoitopalaute lähetetään vasta, kun lääkäri on tarkistanut tekstin.
    - vain merkinnästä vastaavan ammattilaisen nimi näkyy kertomustekstin selauksessa, muiden ammattilaisten (tekstin tarkastaja, vahvistaja tai opiskelija) nimet voi kirjata tekstinä otsikon Muu merkintä alle.

Loppulausuntojäljennös annetaan tai postitetaan potilaalle itselleen jatkohoitoa tai jälkitarkastusta varten. Se voidaan jättää lähettämättä potilaalle itselleen, mikäli sen lähettämisestä arvellaan aiheutuvan hänelle haittaa on vakavaa vaaraa potilaan terveydelle tai hoidolle tai muille henkilöille (Henkilötietolaki 27 §). Potilastiedon arkistoon liittymisen jälkeen loppulausunto siirtyy Potilastiedon arkistoon, josta se on potilaan itsensä luettavissa Omakanta - palvelun kautta. Jos potilas on ilmoittanut katsovansa tiedot OmaKannasta (merkintä henkilötiedoissa), ei paperista hoitopalautetta tarvitse potilaalle lähettää. Jos loppulausunnon näkemisestä on vakavaa vaaraa potilaan terveydelle tai hoidolle tai muille henkilöille (Henkilötietolaki 27 §), sen näkyminen Omakanta - palvelussa voidaan viivästää. PSHP:ssa ei käytetä sovelluksen toimintoa Katselu estetään. Yli kolmen kuukauden viivästäminen on perusteltava erikoisalanäkymälle tai Yhdistelmään.

Loppulausunto (=hoitopalaute) voidaan lähettää sairaanhoitopiirin yhteiseen potilastietorekisteriin kuuluville julkisen terveydenhuollon yksiköille, ellei potilas ole sitä kieltänyt, sen jälkeen, kun potilas on saanut informaation sairaanhoitopiirin yhteisestä potilastietorekisteristä. Loppulausunnon (=hoitopalautteen) lähettämiseen yksityisiin tai sairaanhoitopiirin yhteisen potilastietorekisterin ulkopuolisiin julkisen terveydenhuollon yksiköihin tarvitaan potilaan suostumus.

Hoitopalaute

Hoitopalaute on potilaan lähettäneelle taholle annettu palaute potilaan hoitoprosessin eri vaiheista ja hoidon toteutumisesta. Se voi olla loppulausunto, yhteenveto tms. Hoitopalaute lähetetään myös potilaan jatkohoidosta vastaavalle terveydenhuollon toimintayksikölle. Hoitopalautteena lähetetään sähköisesti poliklinikkakäynnin yhteydessä laaditut potilaskertomusmerkinnät potilaan jatkohoidosta vastaavalle julkisen terveydenhuollon yksikölle, ellei potilas tätä erikseen kiellä.

Lähetettävät hoitopalautteet kirjoitetaan Mirandassa erikoisalanäkymään. Sähköisesti lähetettävä hoitopalaute lähetetään vasta, kun lääkäri on tarkistanut tekstin. Lähetetyt hoitopalautteet tallentuvat potilaskansion sisältö – ikkunassa Lähetteet ja hoitopalautteet – kansioon.

Hoitopalautetta ei käytetä konsultaatiovastausten antamiseen. Coxan kanssa on erikseen sovittu, että päivystykselliset konsultaatiovastaukset lähetetään hoitopalautteena Coxaan. Jos potilas lähetetään toiseen sairaalaan vapaaseen hoitopaikan valintaan perustuen, ilmoitetaan alkuperäiselle PSHP:iin potilaan lähettäneelle taholle hoitopalautteella, että potilas on valinnut toisen sairaalan ja mainitaan minkä sairaalan.

Hoitopalaute lähetetään sairaanhoitopiirin yhteiseen potilastietorekisteriin kuuluville julkisen terveydenhuollon yksiköille, ellei potilas ole sitä kieltänyt, sen jälkeen kun potilas on saanut informaation sairaanhoitopiirin yhteisestä potilastietorekisteristä. Hoitopalautteen lähettämiseen yksityisiin tai sairaanhoitopiirin yhteisen potilastietorekisterin ulkopuolisiin julkisen terveydenhuollon yksiköihin tarvitaan potilaan suostumus.

Hoitopalaute lähetetään Mirandan erikoisalanäkymältä ”Lähetä hoitopalautteena” – toiminnolla joko paperille tulostettuna tai sähköisesti tietojärjestelmän välityksellä (tai suojatulla sähköpostilla, jos vastaanottajan kanssa siitä on sovittu) lähettäneelle lääkärille ja jatkohoidosta vastaavalle terveydenhuollon toimintayksikölle. Potilaalle tulostetaan hoidon päätyttyä hoitopalaute Luovuta tietoja – toiminnolla. Jos potilas on ilmoittanut katsovansa tiedot OmaKannasta (merkintä henkilötiedoissa), ei paperista hoitopalautetta tarvitse potilaalle lähettää. Jos potilaan henkilötietoihin on kirjattu kotikunnasta poikkeavan terveyskeskuksen valinta, hoitopalaute lähetetään sinne.

Suullinen tai asiayhteydestä ilmenevä suostumus kirjataan Mirandan pysyväistietoihin tai erikoisalanäkymälle. Acutassa suullinen suostumus voidaan kirjata Hoitosuunnitelma-lomakkeelle LP1816.

Lähetä hoitopalautteena – toiminnosta syntyy luovutusilmoitus. Jos hoitopalaute on lähetetty väärään paikkaan, hoitopalautetta ja luovutusilmoitusta ei saa poistettua. Hoitopalaute lähetetään uudelleen oikeaan paikkaan, jolloin muodostuu uusi luovutusilmoitus. Yhdistelmään kirjataan otsikolla ”Muu merkintä” tieto väärästä hoitopalautteesta ja luovutusilmoituksesta sekä mahdollisesta korjauksesta väärän hoitopalautteen vastaanottaneessa tietojärjestelmässä.

Hoitopalautteet lähetetään seuraavan suositustaulukon mukaan

Lähettäjä	**Potilas siirtynyt**	**Vastaanottaja**			
		Potilas	**Lähettävä lääkäri**	**Jatkohoidosta vastaava taho**	**Kotipaikkakunnan terveyskeskus**
Ensiapu	Kotiin	x	x	x	x
	Jatkohoito sairaanhoitopiirin ulkopuolella	x	x	x	x
	Jatkohoitoon sairaanhoitopiirin poliklinikalle	x	x	-	x
	Siirto sairaanhoitopiirin vuodeosastolle	-	-	-	-
Vuodeosasto	Kotiin	x	x	x	x
	Avohoitoon sairaanhoitopiirin ulkopuolelle	x	x	x	x
	Toisen erikoisalan osastolle	jos toinen sairaus kyllä, muuten ei	jos toinen sairaus kyllä, muuten ei	-	jos toinen sairaus kyllä, muuten ei
	Saman erikoisalan osastolle	-	-	-	jos toinen sairaus kyllä, muuten ei
	1 vuoden hoitojakso täynnä osastolla	-	-	-	x
Poliklinikka/Avohoidon yksikkö	Hoito päättyy	x	x	-	x
	Siirtyy toiselle erikoisalalle sairaanhoitopiirissä	x	x	-	x
	Siirto vuodeosastolle	-	-	-	-
	Kotiin	x	-	x	x
	Yli vuosi edellisestä loppulausunnosta	x	-	-	x
Yhteiset	Kuolemantapaus	-	-	-	-

Seurantayhteenveto

Lääkärin tulee tehdä sairaalahoidossa olevan pitkäaikaispotilaan erikoisalan näkymään kolmen kuukauden välein hoitojakson alkamisesta seurantayhteenveto riippumatta siitä, onko potilaan tilassa tapahtunut olennaisia muutoksia. Seurantayhteenvedon otsikkona käytetään otsikkoa ”Väliarvio”.

Väliloppulausunto (siirto- ja väliepikriisi)

Siirtoloppulausunto kirjoitetaan sairaanhoitopiirin toiseen sairaalaan tai toisen erikoisalan osastolle siirtyvästä potilaasta. Se sisältää samat tiedot kuin tavallinen loppulausunto. Siirron aihe on perusteltava ja annettava oman erikoisalan jatkohoito-ohjeet. Siirtoloppulausunto kirjoitetaan sekä oman että uuden erikoisalan näkymään. Lähettäneelle lääkärille lähetetään siirtoloppulausunto, jos potilas on antanut siihen suostumuksensa ja kyseessä on eri sairauden hoito.